[2018] 2 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 515

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਦਿਨੇਸ਼

(2013 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1871-1873)

07 ਫਰਵਰੀ, 2018

[ਐਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ ਅਤੇ ਐੱਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਕਤਲ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ - ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਕੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 201 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. ਐੱਸ. 34 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 201 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਧਾਰਾ 34 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ: ਰਾਜ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਸਹੀ ਪਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਗੈਰ-ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2-ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ 'ਤੇ, 23 ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਦੇ ਸਬੂਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਕੱਲੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। - ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਕੇਸ ਇਕੱਲੀ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਬੇਰਹਿਮ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਨਾ ਤਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਸੌਂ ਗਏ - ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਇੰਨਾ ਬੇਰਹਿਮ ਅਪਰਾਧ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਦੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਸਮੇਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮਿਲਿਆ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਾ ਤਾਂ ਟੈਸਟ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਹਥਿਆਰ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬਿਆਂ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਲੱਡ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਸਿਰਫ਼ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ - ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੇ ਜੱਜ-ਇਨ-ਚੈਂਬਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਯਾਨੀ ਕਿ 2013 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1872 ਅਤੇ 1873 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਸੇਵਾਸ਼ੁਦਾ ਆਮ ਇਕਲੌਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਨਵੀਨਤਮ ਅਤੇ ਸਹੀ ਪਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 2013 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1872 ਅਤੇ 1873 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 5] [519- ਏ-ਬੀ]

2.1 ਬਾਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਾਤ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1871 ਆਫ 2013 ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਯਾਨੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, 23 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਦਾ ਸਬੂਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਕਲੌਤੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਇਕੱਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। [ਪੈਰਾ 7] [519- ਸੀ-ਡੀ]

2.2 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਨੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 10.30 ਵਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਵਿਅਕਤੀ। ਬੇਰਹਿਮ ਅਪਰਾਧ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਨਾ ਤਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸੰਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਸੌਂ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਮ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਨੇ ਇੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 9] [520- ਬੀ-ਸੀ]

2.3 ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ, ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਦੇ ਪਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਸਮੇਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟੈਸਟ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਹਥਿਆਰ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬਿਆਂ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਲੱਡ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 10] [520- ਡੀ-ਈ]

2.4 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ, ਉਹ ਵੀ ਸੰਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ

ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। [ਪੈਰਾ 11] [520- ਐਫ-ਜੀ]

ਜੋਸਫ਼ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ (2003) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 465: [2002] 4 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 439; ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ (2002) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 537; ਰਾਮਨਰੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ (2012) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 257: [2012] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 630; ਸੀਮਨ @ ਵੀਰਾਨਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ (2005) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 142 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2002] 4 ਪੂਰਕ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 439 ਪੈਰਾ 8 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

(2002) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 537 ਪੈਰਾ 8 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2012] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 630 ਪੈਰਾ 8 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

(2005) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 142 ਪੈਰਾ 8 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2013 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1871-1873

2004 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 130 ਦੇ ਨਾਲ 2004 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 343 ਦੇ ਨਾਲ 2004 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 403 ਦੇ ਨਾਲ, ਬੰਬਈ, ਨਾਗਪੁਰ ਬੈਂਚ, ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ 01.10.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਾ ਐਮ. ਕੁਲਕਰਨੀ (ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਰਾਮਕਾਂਤਰਾਓ ਕਟਨੇਸ਼ਵਰਕਰ ਲਈ), ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਸੁਬੋਧ ਕੇ. ਪਾਠਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਣੀਤਾ ਸ਼ੇਖਰ, ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਨ. ਵੀ. ਰਮਾਣਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ 01.10.2010 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ, ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 2004 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 130, 343 ਅਤੇ 403 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ।

2. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1-ਅਜੈ 'ਤੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਦੱਤਾਜੀ ਚਵਾਨ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 (ਇੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ) 'ਤੇ ਧਾਰਾ 201, ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਕੇਸ਼ ਦੱਤਾਜੀ ਚਵਾਨ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟ ਕੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 500/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ।

3. ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਗਈ। ਦਰਅਸਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਦੋ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇੱਕ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ (ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 1) ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

4. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1871 ਆਫ਼ 2013, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਹੈ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1872 ਆਫ਼ 2013 (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ) ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1873 ਆਫ਼ 2013 (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ) ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। 2013 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1872 ਅਤੇ 1873 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਸਹੀ ਪਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੌਕੇ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ-ਇਨ-ਚੈਂਬਰ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 15 ਦਸੰਬਰ, 2016 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:

"ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ, 2013 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1872 ਅਤੇ 1873 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਇਕਲੌਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਨਵੀਨਤਮ ਅਤੇ ਸਹੀ ਪਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, 2013 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1872 ਅਤੇ 1873 ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।"

5. ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੇ ਜੱਜ-ਇਨ-ਚੈਂਬਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, 2013 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1872 ਅਤੇ 1873 ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਚਲਾਉਣ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ 2013 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1871 ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਜੋ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਯਾਨੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

6. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

7. ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 23 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ7-ਪੁਸ਼ਪਾਬਾਈ ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਕਲੌਤੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਲ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ, ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।

8. ਜੋਸਫ਼ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ, (2003) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 465 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਇਕੱਲਾ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਕਸੌਟੀ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, (2002) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 537 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ-ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ। ਰਾਮਨਰੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ, (2012) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 257 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦਾ ਬਿਆਨ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ"। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਨ @ ਵੀਰਾਨਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, (2005) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 142]।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ7-ਪੁਸ਼ਪਾਬਾਈ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਨੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 10.30 ਵਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦਾ। ਬੇਰਹਿਮ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਨਾ ਤਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਸੰਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਸੌਂ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਮ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ

ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

10. ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਦੇ ਪਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਸਮੇਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟੈਸਟ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਹਥਿਆਰ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬਿਆਂ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਲੱਡ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ।

11. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਦੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦੇ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਵੀ ਸੰਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਥਿਤ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ7 ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

12. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ